

انقراض درختان مثمر گیلان

تالیف، تحقیق و گردآوری:

دکتر حسن دادرس

مهندس سعیده حسین زاده

انتشارات آهنگ فردا

تهران - ۱۳۹۴

سرشناسه: دادرس، حسن، ۱۳۴۱
عنوان و نام پدیدآور: انقراض درختان مثمر گیلان/ حسن دادرس
- سعیده حسین زاده.
مشخصات نشر: تهران: آهنگ فردا، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۷۰ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۸۳-۶۱-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا. یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۵- ۱۷۶.
موضوع: انقراض درختان مثمر گیلان - ایران - گیلان
شناسه افزوده: حسین زاده، سعیده، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۲۹۱/۵۹۷ گ
رده ی دی یو پی: ۳۹۸/۰۹۵۵ شماره کتابشناسی: ۳۹۵۰۳۸۵

انقراض درختان مثمر گیلان

تالیف، تحقیق و گردآوری:
دکتر حسن دادرس
مهندس سعیده حسین زاده

ناشر: انتشارات آهنگ فردا
تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۸۳-۶۱-۲

حق چاپ برای مولفین محفوظ است

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

انتشارات آهنگ فردا

تهران: خیابان دانشگاه، کوچه رستمی، پلاک ۶
تلفن: ۹۶۴۹۵۸۸۷

فهرست

۹	مقدمه
۱۳	توانمندی‌های باغی استان گیلان
۱۵	درختان مشعر گیلان
۱۵	۱. درخت ازگیل
۱۸	۲. درخت خرما لوی وحشی
۲۰	۳. درخت گوجه سبز ترش
۲۲	۴. گلابی وحشی
۲۳	۵. انواع سیب بویژه سیب ترش محلی
۲۵	۶. درخت بید مشک
۲۶	۷. درخت توت
۲۹	۸. درخت انجیر

۹. انگور درختی (انگور وحشی) ۳۱
۱۰. درخت به محلی ۳۴
۱۱. درخت بلوط ۳۶
۱۲. درخت گیلاس ۳۸
۱۳. درخت زرشک وحشی ۴۱
۱۴. درخت زالزالک (بغ و لیک) ۴۲
۱۵. درخت گردو ۴۴
۱۶. درخت فندق ۴۷
۱۷. درخت بالنگ ۵۱
۱۸. درخت زغال اخته ۵۳
۱۹. درخت سنجد ۵۴
۲۰. درخت لیمو شیرین ۵۶
۲۱. نارنگی محلی ۵۸
۲۲. درخت شاه بلوط ۵۹
۲۳. درخت عناب ۶۱
۲۴. راهکارها ۶۱
۱. تهیه نقشه آمایش سرزمین ۶۲
۲. تشکیل شرکت تعاونی چند منظوره با اهداف زیست محیطی ۶۶
۳. احیای جنگل های مخروبه ۶۶
۴. دورگه کردن دام ها ۶۶
۵. تغییر کار بری اراضی ۶۷

۶۸	۶. پرورش زنبور عسل.....
۶۸	۷. توسعه صنایع دستی روستایی.....
۶۸	۸. کاشت درختان شمر.....
۶۹	۹. پرورش طیور.....
۶۹	۱۰. نوغان داری (پرورش کرم ابریشم).....
۶۹	۱۱. پرورش آبزیان.....
۷۰	۱. مبارزه با فرسایش خاک و جلوگیری از پخش سیلاب.....
۷۰	۱۲. کوه بسم.....
۷۱	۱۴. احداث رانه و استان جنگلی.....
۷۱	۱۵. بهینه سازی کشاورزی.....
۷۲	۱۶. انرژی خورشیدی، یوگا، جایگزینی برای ماده سوختی (هیزم).....
۷۲	۱۷. کشت گیاهان دارویی.....
۷۲	۱۸. خروج دام از جنگل و ساماندهی دامداران.....
۷۳	۱۹. مشارکت‌های مردمی.....
۷۴	۲۰. آموزش محیط زیست.....
۷۵	پیشنهادات.....
۷۷	منابع.....

مقدمه

استان گیلان یکی از استان‌های همیشه سرسبز میهن اسلامی ایران دومین استان سرچک آب و هوای محسوب می‌شود. وجود دریای کاسپین، ارتفاعات البرز غربی و تالش، بارش‌های جوی فراوان، بیلاقات زیبا، رودهای پر آب، دشت‌های حاصلخیز، جنگل‌های انبوه و منحصر به فرد هیرکانی، تالاب‌های سعد، سلامت هوا و سایر عوامل طبیعی، جملگی دست به دست هم داده محیط و بستری مناسب و بسیار مطلوب را برای کشت و تولید انواع محصولات کشاورزی، اعم از محصولات درختی و زراعی، دامپروری (در بیلاقات و پایین دست و جلگه)، پرورش انواع ماهیان گرم آبی و سرد آبی، زنبورداری، جنگل‌داری، صید، شکار، صنایع دستی و بومی روستایی

و به ویژه گردشگری مهیا نموده است. عوامل فوق موجب گردیده اند که این استان به عنوان قطب کشاورزی، ژئومورفولوژی، پوشش جنگلی و محدودیت رهنمون‌های سازندگی در مقایسه با سایر استان‌های کشور کمتر دچار تغییرات اساسی گردیده است. بخش کشاورزی، یکی از مهمترین بخش‌های اقتصادی است که تامین کننده سهم مهمی از تولید ناخالص داخلی، اشتغال، صادرات غیر نفتی و مواد اولیه مورد نیاز صنایع می‌باشد. این بخش نقش تعیین کننده‌ای در اقتصاد منطقه، پناه نموده و حتی در شرایط بسیار نامطلوب اقتصادی نیز شکوفایی و ظرفیت‌های نوینی را عرضه کرده است.

تامین امنیت غذایی با تاکید بر تولیدات بخش داخلی، تامین مواد اولیه صنایع وابسته و صنایع دستی بومی روستایی افزایش تولید و خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی، ارتقاء سطح زندگی و درآمد روستائیان و کشاورزان، رفع فقر با تقریرت زیر ساخت‌های مناسب تولید، گسترش صنایع تکمیلی و تبدیلی، کاهش ضایعات از اهداف مهم توسعه بخش کشاورزی شمرده می‌شود.

پیشرفتهای علمی بشر، از یک طرف باعث ایجاد رفاه نسبی برای عده‌ای خاص از جمعیت جهانی شده، ولی از طرف دیگر موجب

عوارض متعددی در محیط زندگی موجودات گیاهی و جانوری گردیده و زیست کره را از روند خود ترمیمی و به تعبیری از پایداری باز داشته است. بخصوص همگامی جمع ثروت، قدرت و اندیشمندان در تعدادی از کشورهای مرفه نیز با افزایش جمعیت و تولید افزاینده مواد آلوده کننده، باعث از بین رفتن شدید منابع طبیعی و تخریب جنگل‌ها شده است.

با روند رشد افزایش جمعیت، کاهش سطح جنگل‌ها، افزایش آلاینده‌ها و تخریب طبیعی و مصنوعی محیط زیست، عدم وجود الگویی مناسب با نیازهای جسمانی و روحانی انسان در جهان، وجود نیمی از ثروت در اختیار یک درصد مردم جهان، توزیع ناعادلانه ثروت (افزایش فاصله طبقاتی بین فقرا و ثروتمندان)، گرم شدن زیست کره و تغییر آب و هوا و یک قطبی شدن جهان است و بازار تجارت جهانی و یکه تازی زورمندان آمریکایی، نمی‌تواند امیدی به روند بهبودی محیط زیست جهان و پایداری در اکوسیستم‌های طبیعی داشت. عدم توسعه فرهنگ الهی، الگوی مناسب رفتار و اخلاقی موجب ازهم پاشیدگی بیشتر در کشورهای جهان شده و زیاده‌طلبی کشورهای توسعه یافته سبب ایجاد بحران‌های تازه‌ای در جهان گردیده و خواهد گردید. (جلیل وند ۱۳۸۰ ص ۷۵۱).

در مجموع اینکه با برنامه‌ریزی‌های دقیق و مدون و مدیریت کارا می‌توان ضمن احیاء درختان شمر در محیط روستاها هم از توانمندی‌ها و پتانسیل بسیار مساعد آنها بهره گرفت و هم جان و نفس تازه‌ای به جوامع محلی بخشید و ضمن توسعه روستایی راهبردی برای بهبود زندگی اجتماعی و اقتصادی روستائیان فقیر و تلاشی همه‌جانبه برای کاهش فقر گردید که به ویژه با افزایش تولید و بالاخص سردرختان محلی و محلی موجب ارتقای بهره‌وری در محیط روستایی گردید.

با توجه به کارکردهای اقتصادی، اجتماعی و کالبدی، روستا و کشاورزی آن راه از انزوا و محرومیت فعلی بیرون کشاند. زمینه اصلی فعالیت‌های اقتصادی در محیط روستای ایران کشاورزی است و چون امروزه حدود نیمی از شاغلین روستایی کشور را استان گیلان در بخش کشاورزی فعال هستند فرصت و زمینه مساعدی برای برنامه‌ریزی جهت آماده سازی و تقویت بخش کشاورزی با مشارکت و همراهی روستائیان برای توسعه روستاها و در کنار آن نیز جذب گردشگران داخلی و خارجی تحت عنوان توریسم روستایی و به طور عام توریسم کشاورزی یا اگروتوریسم به طور خاص مهیا نمود.